

Ταξιδιωτικά θεατρικά 1

«Μήδεια» του Ευριπίδη σε νέα εκδοχή του BenPower. Σκηνοθεσία: CarrieCracknell, Σκηνικά/Κοστούμια: TomScutt, Σχεδιασμός φωτισμών: LucyCarter, Χορογραφία: LucyGuerin, Μουσική: Will Gregory& Alison Goldfrapp, Παίζουν: Michaela Coel, Helen McCrory, Dominic Rowan, Danny Sapani, ClemmieSveaas, Martin Turner, Toby Wharton, κ.α.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

Εφτά παραστάσεις πρόλαβα να δω στο Λονδίνο. Μοιάζω με τον εγγονό μου που βγαίνει από το Jambo αγκαλιά μ' ένα κουτί Angry Birds (όσοι ξέρετε τι είναι), ευτυχισμένος με όσα πήρε και δυστυχισμένος με τόσα που άφησε πίσω του. Από την ασύλληπτη πληθώρα των λονδρέζικων θεατρικών παραγωγών και τη ζαλιστική δοκιμασία των επιλογών, άρπαξα πρώτα τη «Μήδεια» στο National Theatre. Από την κεκτημένη στο φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος ταχύτητα; Ωθούμενη από τις θετικότερες κριτικές για την ερμηνεία της Helen McCrory; Από περιέργεια για τη διατύπωση «του Ευριπίδη μεν, αλλά σε νέα εκδοχή»; Όλα μαζί.

Η πολύ πλατιά και βαθιά σκηνή είναι στο μεγαλύτερο της μέρος άδεια, αλλά το τριμμένο fitted carpet και τα λιγοστά σκορπισμένα στο χώρο φτωχικά έπιπλα τη μετατρέπουν σε εργατική κατοικία της Μήδειας και των παιδιών της. Ο Ιάσοντας έχει ήδη μετακομίσει. Στο βάθος –διώροφο σκηνικό, στον άνω όροφο βρίσκεται η αίθουσα της γαμήλιας δεξίωσης του Ιάσωνα και της Κρέουσας και το κοινό παρακολουθεί τις προετοιμασίες και αργότερα το γλέντι του γάμου. Ο χορός των γυναικών συμμετέχει διαδοχικά και στις δύο διαδικασίες. Ο κοινωνικός διαχωρισμός υπογραμμίζεται συνέχεια. Όμως ο ρεαλισμός των σκηνικών επιδέχεται μια ουσιαστική εμβολή με την εικόνα του κάτω ορόφου. Το άνοιγμα στο βάθος παρουσιάζει σκοτεινό δάσος, με απειλητικούς κορμούς δένδρων, που θυμίζουν τα παραμύθια των Αδελφών Γκριμ. Δύο παιδικές κούνιες κρέμονται στο κλαδί του πρώτου δένδρου. Η παρουσία των παιδιών στη σκηνή προβάλλεται από την πρώτη στιγμή, το συναισθηματικό κουμπί των θεατών είναι πατημένο από την αρχή. Και όταν τα παιδιά παίζουν

στην άκρη του δάσους, ο υπαινιγμός για τη μοίρα που τους περιμένει έρχεται σαν παγωμένη πνοή. Το δάσος δεν είναι ιδιαίτερος χώρος μαγείας της Μήδειας, η οποία είναι γενικά απογυμνωμένη από τη μαγική της υπόσταση στη σκηνοθεσία του Carrie Cracknell, στην ερμηνεία της Helen McCrory και στο κείμενο της διασκευασμένης εκδοχής του BenPower. Δεν έκανε ούτε νύξη για την ξενική καταγωγή της, το μοτίβο αυτό είναι αποδυναμωμένο όχι τόσο στον λόγο, όσο στη σκηνοθετική και υποκριτική γραμμή. (Εδώ θ' ανοίξω μια παρένθεση. Απέναντι από την καταπιληκτική McCrory παίζει ως Ιάσοντας ο πολύ δυνατός Danny Sapani, ένας έγχρωμος ηθοποιός. Για τα αγγλικά αφτιά αυτό θα ακουγόταν απίστευτα ρατσιστικό, επειδή η σύγχρονη τάση στο αγγλικό θέατρο είναι να μη λαμβάνεται καθόλου υπόψη η εθνική καταγωγή των ηθοποιών στις διανομές και Ινδοί, Ιάπωνες, Αφρικανοί ηθοποιοί παίζουν σαιξπηρικούς ρόλους, χωρίς τα εξωτερικά τους χαρακτηριστικά να σημαίνουν κάτι. Επιτρέπω στον εαυτόν μου να είμαι politically incorrect για να πω ότι μαθημένη να ερμηνεύω το κάθε οπτικό σημείο, σαν σημαίνον,

δυσκολευόμουν να θυμάμαι ότι εδώ η Μήδεια ήταν ξένη και ο Ιάσοντας ... Έλληνας).

Σ' αυτή την παράσταση η διαφορετικότητα της Μήδειας είναι κοινωνική και ψυχολογική. Το δάσος είναι η σκοτεινή και ακατανόητη για άλλους ψυχή της. Πίσω από τη χρήση του μυθικού αρχέτυπου κρύβεται η επιθυμία της διερεύνησης της πορείας του ανθρώπου (και ιδιαίτερα της γυναίκας) προς το έγκλημα της ανθρωποκτονίας (και ιδιαίτερα της παιδοκτονίας). Η σκηνή της επίσκεψης του Αιγαία χρησιμεύει σαν κομβική στιγμή στην ωρίμανση του σχεδίου της εκδίκησης της Μήδειας, η απόγνωση του Αιγαία εξαιτίας της αδυναμίας του να αποκτήσει παιδιά σχηματοποιεί την απόφαση της Μήδειας να αφαιρέσει τη δυνατότητα βιολογικής συνέχειας από τον Ιάσωνα, σκοτώνοντας τη νέα του σύζυγο και αφαιρώντας έτσι την προοπτική καινούργιας τεκνοποίησης, αλλά και σκοτώνοντας τα παιδιά του, τους δύο του γιους, τα δύο ομοιώματά του, τα ίχνη του στον κόσμο, τις ρίζες του στο μέλλον. Η Μήδεια ευνουχίζει με την πράξη της τον Ιάσωνα, τον ακυρώνει. Πληρώνει όμως βαρύτατο κόστος της δικής της απώλειας. Έτσι στο τέλος δεν πέφτει στην αγκαλιά της Εκάβης ούτε υψώνεται προς τον μυθικό της πρόγονο τον Ήλιο, αλλά φορτώνεται τα νεκρά σώματα των παιδιών της και κουβαλώντας αυτά τα φοβερά βάρη προχωρεί στο βάθος του σκοτεινού δάσους, στο βάθος της σκοτεινής της τρέλας.

Ονόμασα το σημείωμά μου «ταξιδιωτικά θεατρικά 1», αλλά δεν έχω σκοπό να γράψω για ακόμα έξι συνέχειες για τις υπόλοιπες παραστάσεις που είδα. Το πολύ για άλλη μια: Η δύο. Μέχρι που να μας συνεντάξει η δική μας θεατρική πραγματικότητα.